

[Slebsager.]

Det er Sandheden om denne Vedtagelse, og den kommer det ærede Medlem Hr. Bomholt ikke udenom.

Naa, for øvrigt skal jeg ikke komme nærmere ind paa dette. Den højtærede Handelsminister mente jo ikke, vi skulde drøfte den Sag nu ved Finanslovbehandlingen, det kunde der maaske blive Tale om at forhandle om, naar vi fik Loven om Arbejds- og Erhvervsfrihed til Behandling, og jeg skal følge denne Anvisning fra den højtærede Ministers Side.

Blandt alle de Angreb, som den højtærede Statsminister mellem Aar og Dag retter mod vort Parti, er der et, der gaar igen i næsten alle hans Taler og har gjort det gennem en Aarrække, nemlig det, at det er Venstre, der var Skyld i Valutamiseren, at Venstre var Skyld i, at vi fik den lave Krone, og Venstre gjorde intet for at styrke Kroneværdien. Saaledes var det ogsaa i den højtærede Statsministers Tale forleden. Men denne Paastand af den højtærede Minister er *urigtig*, og den bliver ikke rigtig ved at blive gentaget. Jeg vil sige til den højtærede Statsminister, at han burde forlængst have holdt op med den Tale, baade fordi det er lidet passende for en Statsminister vedblivende at fremsætte en urigtig Paastand, men ogsaa fordi den højtærede Statsminister og hans Parti i Valutaspørgemalet ikke selv har noget at rose sig af, hverken sagligt eller politisk. Jeg vil gerne gøre disse Forhold til Genstand for en noget nærmere Omtale for for een Gangs Skyld at faa klarlagt, hvorledes Forholdene ligger den Sag vedrørende.

I 1914 foreslog Regeringen, for at bevare Guldbeholdningen her i Landet, midlertidigt at ophæve Nationalbankens Guldindløsningspligt, og Loven blev vedtaget med Tilslutning fra alle Sider. Det var en Foranstaltning, som Danmark ikke var ene om, det samme fandt Sted, saa vidt jeg ved, i alle europæiske Lande. Herved var der imidlertid skabt Mulighed for en saa stor Seddeludstedelse, at den kunde medføre Fare for Fald i Kroneværdien, thi Kronens Stilling afgang nu ikke mere af Oktrojens Bestemmelser, som ved Suspensionen af Guldindløsningspligten var uden Betydning, men afgang ene og alene af Nationalbankens Ledelse, som blev enebestemmende over Seddeludstedelsen.

I det første Aar under Krigen forøgedes Seddelmængden en Del, men ikke mere, end Omsætningen under den voksende Dyrtdid, der trængte sig ind paa os udefra, nødvendiggjorde. Ikke alene holdt Kronen

sig i Pari, men den var endogsaa i Slutningen af 1917 ikke ganske faa Procent over Pari. Men i Slutningen af 1918 begyndte Nationalbanken at udstede Sedler i langt større Omfang, end Kravet til Omsætningsmidler gjorde det nødvendigt. Seddeludstedelsen blev nu som mange andre Steder ved Guldindløsningspligtens Ophævelse brugt som Hjælpemiddel i en meget omfangsrig Kreditgivning, der maatte faa et Fald af Kroneværdien til Følge. Seddelmængden var 1. April 1918 351 Mill. Kr., 1. April 1919 435 Mill. Kr., 1. April 1920 524 Mill. Kr., det højeste Tal, den har været oppe paa en 1. April. De skæbnesvangre Følger af denne Forøgelse af Seddelmassen viste sig hurtigt i Kronens faldende Værdi. Den 2. Januar 1919 stod Kronen endnu i Pari, men derefter gik det hurtigt nedefter. Den 1. Februar 1919 stod Kronen i 97, den 1. Maj i 93, den 1. August i 82, den 1. December i 75, den 2. Januar 1920 i 71, den 12. Februar i 54, den 15. Marts i 64 og den 5. Maj 1920 i 63.

Som man vil erindre, var det netop den Dag, Ministeriet Neergaard tiltraadte, saa den højtærede Statsminister er forhaabentlig nu klar over, at Kroneværdien var overmaade stærkt svækket, inden Venstre kom til Styret, og at Seddelinflationen fandt Sted ikke under Ministeriet Neergaard, men i Aarene 1919—20, saa hvis denne Seddelinflation endelig skal knyttes til et Ministerium, maa det i alt Fald blive til Ministeriet Zahle, af hvilket den højtærede Statsminister selv var et saa skattet og indflydelsesrigt Medlem. Thi det er jo ganske givet, at hele den økonomiske Politik, der førtes af dette Ministerium, ingenlunde tjente til at underbygge Landets Pengevæsen, saaledes som det, saa udførligt og godt blev paavist af det ærede Medlem Hr. Pinholt forleden.

Uden Betydning for Styrkelsen af Kroneværdien var ogsaa de Foranstaltninger, som man fra den daværende Regerings Side iværksatte eller søgte at iværksætte for at redde Kronen. Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen udtalte i Gaar, at hvis de forskellige Foranstaltninger, som den da siddende Regering foreslog, var blevet gennemført, vilde det have set helt anderledes ud for den danske Krone. Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen tager fejl. Jeg minder her om de Foranstaltninger, som den da siddende Regering iværksatte. For det første det administrative nedsatte Fællesraad af 15. December 1919, i hvilket Storbankernes Repræsentanter udgjorde det egentlige Arbejdsudvalg, og som havde til